

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

NESTRÁŤ SA V HLBINÁCH

STARÁ LOŽ SI ŽIADA NOVÉ OBETE

 metafora

metafora

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

NESTRÁŤ SA V HLBINÁCH

YRSA SIGURDARDÓTTIR

NESTRAŤ SA V HLBINÁCH

Vydala GRADA Slovakia, s.r.o., pod značkou Metafora
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 349. publikáciu.

FRÝS Í ÆÐUM BLÓÐ, vydané vydavateľstvom *Veröld Publishing*, Reykjavík
v roku 2023, preložil do slovenčiny Michal Zidor.
Jazyková redakcia Anetta Letková
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedný redaktor Tomáš Hájek

Copyright © Yrsa Sigurdardóttir 2023
Vydanie 1., 2025
Počet strán 320
Tlač TBB, a.s.
BN: 148930/01

Published by agreement with Salomonsson Agency

Slovak edition © GRADA Slovakia, s.r.o., 2025
Translation © Michal Zidor, 2025

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy
nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.
Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.*

*Automatizovaná analýza textov alebo dát v zmysle čl. 4 smernice 2019/790/EU
a používanie tejto knihy na tréning AI sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané**.*

ISBN 978-80-8305-085-3 (ePub)
ISBN 978-80-8305-084-6 (pdf)
ISBN 978-80-8305-083-9 (print)

*Knihu venujem svojmu vnukovi
Reginovi Freyovi Mánasonovi.*

Autorka si je vedomá toho, že z Grindavíku nevyplávajú
žiadne veľké rybárske lode a neloví sa tam huňáčik severný.

Rybárska spoločnosť v knihe je autorským výtvorom,
rovnako ako všetky postavy.

Srdečnú vďaku za pomoc pri získavaní informácií si zaslúži:

Jón Atli Gunnarsson, kapitán lode Gullberg VE-292,

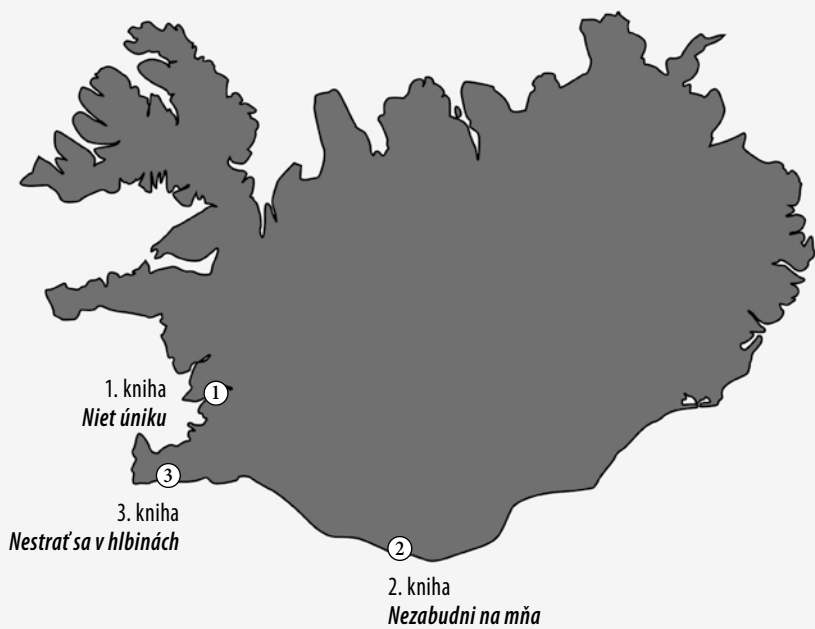
a jeho posádka, spoločnosť Vinnslustöðin, a. s.,

Kristín Jóhannsdóttir, riaditeľka múzea,

Sævar Guðmundsson z Riaditeľstva rybolovu,

Guðni Þorsteinsson, môj zosnulý strýko a autor knihy Rybolov
a rybársky výstroj, Lillý Óladóttir, policajtká.

Za všetky chyby a nepresnosti nesie zodpovednosť
výhradne autorka.

Prológ

Úplne všetci sú hlupáci. K takému záveru Einar dospel, keď začal v recyklačnej firme pracovať na novom systéme triedenia. Nezástával vysokú pozíciu, nerobil dôležité rozhodnutia ani nevedol propagačné kampane. Pracoval v prevádzke, odoberal vzorky a zapisoval približný podiel správne a zle vytriedených odpadkov. K uvedenému úsudku ho dovedli žalostné výsledky.

Pre bežného občana nebol systém nijako zložitý. Papier, plast, zvyšky potravín a zmesový odpad sa mali vyhadzovať do označených odpadkových košov v mieste bydliska. Na likvidáciu iných, špecifických druhov odpadkov slúžili kontajnery alebo zberné dvory, ktorých bolo v hlavnom meste veľa. Aby to obyvateľom vtĺkli do hláv, usporiadali rozsiahlu informačnú kampaň, vyvesili pokyny na internet a do domácností rozniesli brožúrky. Nič tým však nedosiahli. Do papierových vriec so zvyškami potravín sa každú chvíľu dostala plechovka, v košoch na plast sa objavovali potraviny a záhradný odpad končil v zmiešanom. Najhoršie to však bolo s nebezpečnými látkami, elektrospotrebičmi a batériami, ktoré sa pravidelne dostávali do všetkých typov kontajnerov. Nieкто, samozrejme, triedil svedomito, no v rámci každodenných kontrol podmienky spĺňala len hrstka vzoriek.

Einara najviac rozčuľovalo, že sa situácia skôr zhoršuje ako zlepšuje. Ak sa na začiatku podarilo vzbudiť v ľuďoch určité nadšenie pre nový režim, dosť rýchlo vyprchalo.

Einar sa vydal ďalej do haly. Po oboch stranách bežiaceho pásu stáli ženy a vyberali sklo, plast, kov a ďalšie anorganické látky z bioodpadu, ktorý sa využíval na výrobu metánu. Cestou na nich kývol, žiadna si však jeho nenápadný pozdrav nevšimla. Všetky sa sústreďili na odpad, ktorý okolo nich prúdil ako podsvetná rieka v útrobách pekla.

Einar nemal citlivý žalúdok. Už dávno nie. Kým začali nový systém, mal v rovnakej firme na starosti každoročný prieskum komunálneho odpadu. Skúmal a zapisoval zloženie celých ton zmiešaného odpadu z hlavného mesta. Okrem iného musel ako samostatnú kategóriu vytriediť detské plienky, to však ešte nebolo najhoršie. Jeden rok narazil na mŕtvu mačku, ďalší na potkana, potom zas na obrovskú zhnitú rybu neznámeho druhu. Nevyhol sa ani depilačným pásikom pripomínajúcim chlpatý koberec. Nehovoriac o záplave injekčných ihlích – a, pravdaže, použitých kondómov. To bola klasika.

Po prvom týždni v práci si ešte musel pripomínať, že na všetko sa dá zvyknúť. Keď sa chirurg dokáže naučiť rezať ľuďom do brucha a nič si z toho nerobiť, on predsa musí zvládnuť toto. A mal pravdu. Teraz už jeho pozornosť priťahovali skôr zaujímavé veci než tie odporné. Osamotený dielik skladačky, kvôli ktorému majitelia určite prehládali celý byt. Snubný prsteň, o ktorom sa domnieval, že ho majiteľka vyhodila úmyselne, hoci to nemal ničím podložené. Jednoducho ho viac bavila predstava, že akýsi Gudmund svoju manželku veľmi sklamal, než že zlatý krúžok s vyrytým menom spadol do smetiaka omylom. Vo vreci naplnenom pravdepodobne pri čistení morského pobrežia našiel fľašu s odkazom od

islandského dievčaťa, ktoré dúfalo, že jeho list dopláva k brehom nejakej cudzej krajiny. Einar si odkaz odfotil a rozhodol sa dievčaťu pri najbližšej ceste do zahraničia poslať pod cudzím menom pohľadnicu.

Najviac ho však zasiahla plná taška nepoužitého dojčenského oblečenia a plienok pre novorodencov. Bez dlhého premýšľania pochopil, čo sa v takom prípade asi stalo.

Zaujímavé nálezy však tvorili výnimku. Zvyčajne bol každý deň úplne rovnaký ako ten predchádzajúci a tak stále dookola.

Einar sa otočil k svojmu asistentovi, ktorý šiel za ním. Ukázal na hromadu priehľadných vriec navršných na podlahe pri príjme. „Záhradný odpad? V tomto ročnom období?“ V zime sa v zberných dvoroch väčšinou nič také neobjavovalo. Počas zvyšku roka bol záhradný odpad, naopak, bežný a zakrýval sa ním povrch skládok. Cez zimu aj tak nemalo cenu snažiť sa o to. Stačila jedna poriadna tlaková níz a vietor by pokrývku odniesol ktovie kam.

Asistent pokrčil plecami. „To bude asi tým, že sa oteplilo. Niečo možno nestihol na jeseň všetko dorobiť, a tak teraz využil príležitosť.“

„Ale prečo je to všetko vo vreciach? Má sa to predsa vysypávať do kontajnera.“ Einar vlastne len premýšľal nahlas. Neočakával, že by jeho nový pomocník mohol poznať odpoveď.

„Možno tam niekto najskôr hodil jedno alebo dve vrecia a ostatní si potom mysleli, že je to tak správne.“

Einar musel uznať, že to dáva zmysel. „Možno. Zamestnanci to však každopádne mali sledovať a zasiahnuť.“ Prebehol hromadu pohľadom. Podľa predpisov mali odobrať vzorky všetkých druhov odpadu vrátane tých zo zberných dvorov. Pri posudzovaní nového systému budú potrebovať celkový prehľad. Ak sa ukáže, že vo

dvoroch končí veľa vecí, ktoré sa majú triediť priamo v domácnostiach, budú musieť situáciu prehodnotiť. Ak sa budú výsledky ďalej zhoršovať, bude zrejme nutné začať ďalšiu informačnú kampaň.

Einar ukázal na náhodne zvolené vrece. „Tak napríklad toto.“

Mladý asistent si natiahol rukavice a vybral vrece z hromady. Zavesil ho na ručnú váhu a Einar si zapísal hmotnosť. Potom si obaja nasadili rúška a vysypali obsah na betónovú podlahu. Z vreca sa vyvalili opadané vetvy, zlepené hnedasté listy, hlina a mačacie výkaly. Všetko podľa pokynov na triedenie. Svedomitý záhradkár sa napriek tomu neriadil pravidlami stopercentne, k ostatnému odpadu sa priplietlo niekoľko letničiek v plastových kvetináčoch, pár kameňov, špinavý uterák neurčitej farby, ošúchané handry a reklamné brožúrky, v porovnaní so zvyškom obsahu vreca prekvapivo zachovalé.

Asistent sa pustil do váženia všetkého, čo do záhradného odpadu nepatrí, a Einar zapisoval výsledky. Kvetináč s uschnutou rastlinou nového kolegu trochu zmiatol. Spýtavo sa na Einara pozrel. „Považuje sa za zle vytriedený celý kvetináč aj s obsahom, alebo iba samotný kvetináč?“

„Len samotný kvetináč. Obsah do záhradného odpadu patrí.“

„A kamene?“

Asistent v práci ešte len začínal, takže sa dalo čakať, že ešte nebude mať vo všetkom jasno. A rozhodne bol o dosť múdrejší ako ten záhradkár, ktorý si myslel, že uterák je bioodpad. „Kamene tam nepatria, pretože nie sú organického pôvodu.“

„Aha. Jasné.“ Mladík sa zohol a zdvihol vetvu zo stromu. „A toto?“

Einar jeho inteligenciu asi trochu precenil. „Skúste si predstaviť záhradu. Všetko, čo je zelené a rastie zo zeme, je záhradný odpad. Hlina tiež. Takže stromy a vetvy do tejto kategórie spadajú, nie?“

„Toto však nie je vetva. Alebo si aspoň myslím.“ Pomocník obracal ťažko rozpoznateľný predmet v ruke. „Podľa mňa je to kosť.“

„Kosť?“ Einar pristúpil k mladíkovi, aby sa pozrel zblízka. Kosti sa bežne vyskytovali v zmiešanom odpade, v záhradnom väčšinou nie. Kuracie a z jahňacích stehien a chrbtov, v lete hovädzie rebrá z grilu. Pokiaľ však toto bola kosť, z ničoho takého nepochádzala. Na to bola príliš veľká.

Mladík podal predmet Einarovi. Ukázalo sa, že je to skutočne kosť. Nebola biela ako tie, ktoré bežne vídal v odpade, skôr hnedastá a zablatená. Einar nebol zoológ, odhadol však, že patrila asi krave alebo koňovi. Kto by však griloval celé hovädzie alebo konské stehno? Bolo by to vôbec možné? Toto v každom prípade musela byť stehenná kosť, hlavica na jej konci vyvracala všetky pochybnosti. Dĺžka kosti však nezodpovedala žiadnemu kusu mäsa, ktoré sa bežne spracováva v kuchyni, ani žiadnemu zvieraťu chovanému v domácnostiach. Einar by rozhodne nechcel mať takého obrovského psa. Nieto ešte mačku.

Kôň alebo krava. Alebo jediný ďalší islandský tvor, ktorý pripadá do úvahy – človek. Einar zbledol. Bol síce zvyknutý na všetličo a mal rukavice, musel sa však dosť ovládať, aby kosť nepustil na zem.

„Sú tu ešte ďalšie,“ ozval sa pomocník.

Einar dokázal zachovať kamennú tvár a kosť opatrne odložil. Zhlboka sa nadýchol a začal s asistentom vyberať spomedzi vetiev ďalšie kosti. Keď vysypali všetky vrecia a preskúmali ich obsah, našli ich viac než dosť. Vrecia síce určite nepochádzali od rovnakej osoby, zvonku sa to však nedalo spoznať, takže im nezostalo nič iné, len prehľadať všetky. Pomocou obrázka kostry z internetu sa im podarilo kosti poskladať, a keď boli všetky viac-menej na svojom mieste, odstúpili, aby si prezreli výsledok.

Na podlahe ležala hnedastá ľudská kostra. Niektoré časti chýbali, predovšetkým lebka a niekoľko článkov prstov na rukách aj nohách. Väčšina veľkých kostí tam však bola.

Zatiaľ čo na hrozný výjav šokovane pozerali, preletelo Einarovi hlavou, že si zrejme bude musieť nájsť nového pomocníka. Tento mladík, hneď ako sa zase zmôže na slovo, dá nepochybne výpoveď.

1. kapitola

• NOC NA SOBOTU •

Ako sa dalo čakať, prístavná hrádza ožiarená mesiacom bola skoro ľudoprázdna. Bolo chladno, no bezvetrie, a v okolí vládlo takmer úplné ticho. Ozývalo sa iba mierne, lenivé špliechanie vĺn a výzganie, ako sa rybárske lode obtierali o mólo obložené pneumatikami. Také zvuky pôsobili upokojujúcim dojmom, akoby oznamovali, že sa v prístave nikto nerozčuľuje a nikto sa nikam neponáhľa. Že je všetko v poriadku. Až do svitania nie je potrebné sa ničím stresovať.

Gunndís sa napriek tomu ponáhľala. Vytiahla z kufra svojho malého auta športovú tašku a snažila sa nedumať nad tým, či si niečo nezabudla zbaliť. Povolali ju narýchlo, ako vždy. Ešte stále nemala trvalé miesto, a tak musela prijímať plavby, kde lodný kuchár na poslednú chvíľu odriekol účasť. Keby to tak neponáhľalo, dostal by miesto niekto iný. Tým si už dávno nenechávala kaziť náladu a vítala každú príležitosť, ktorá sa jej naskytla. Odjakživa to bola jej vysnívaná práca, a už sa zmierila s tým, že cesta k úspechu bude krkolomná. Musela sa po nej pomaly škriabať nahor, snažiť sa osvedčiť, byť vďačná aj za málo a dúfať, že získa renomé.

Správnú loď našla bez problémov. Ako jediná mala zažaté svetlá, ostatní členovia posádky už boli na palube. Nikto nechcel výpravu zmeškať, pretože huňáčik severný sa práve začínal trieť a rybári mali poslednú možnosť naloviť ho v najvyššej kvalite. O rybolove sa hovorilo dokonca aj vo večerných správach, kde odborníci potvrdili, že ikry dozreli a lepšie už nebudú. Tiež ohlásili, že najvyšší podiel rybích samíc je pri západnom pobreží. To znamenalo, že úlovok bude hodnotný a výprava vynesie veľa peňazí, pretože loď pojme až dvetisíc ton rýb. Ak sa vráti plne naložená, zarobí si Gunndís za niekoľko dní práce viac než za tri mesiace ako kuchárka v školskej jedálni, kde je zamestnaná. Práca v jedálni nebola zaujímavá ani dobre platená, mala však jednu výhodu: Gunndís si dohodla, že si môže občas vziať na pár dní voľno. Ako napríklad teraz. Medzi kolegynami nebola kvôli tomu veľmi obľúbená, s tým sa však nedalo nič robiť. Jej spolupracovníčka ju zakaždým zvládla zastúpiť, takže svet sa nezrútil, keď niekedy chýbala. Aj tak sa na more dostávala tak zriedkakedy, že sa z práce ospravedlňovala menej, ako keby si vybrala všetky dni bežne uznávanej nemocenskej absencie. A chorá nebola nikdy.

Pred nástupom na loď sa Gunndís zastavila a vytiahla telefón. Chcela ešte poslať dve správy, aby mala istotu, že na to nezabudne. Prvá bola ospravedlnenie do práce, že bude začiatkom budúceho týždňa chýbať. Druhá bola určená Gautimu, bývalému manželovi. Boli rozvedení už vyše roka, stále ich však nerozlučne spájala ich dvojročný syn Dadi. Teraz bola noc na sobotu, chlapec trávil víkend u otca a mal u neho zostať až do pondelkového rána. Potom ho mal Gauti odvieť do škôlky a popoludní ho mala vyzdvihnúť Gunndís. Gautimu sa musela ozvať preto, aby Dadi nemusel trčať v škôlke zbytočne. Vedela, že Gauti sa bude mračiť, keď si ráno správu prečíta, ale že sa nebude naozaj hnevať. Ukázalo sa síce, že to nie je

životný partner, akého si priaľa, bol však výborný otec a chcel so synom tráviť čo najviac času. Rybárske výpravy sú zväčša krátke, takže keď všetko pôjde podľa plánu, vrátia sa domov v pondelok večer alebo najneskôr v utorok. Dva dni navyše Gautimu neuškodí. Ak sa bude sťažovať, ponúkne mu, že si syna nabudúce nechá na víkend. To môže bez obáv urobiť bez toho, aby sa predtým pozrela do diára, pretože to Gaudi stopercentne odmietne. A ona aj tak na najbližší víkend ani na ostatné víkendy v roku žiadne zvláštne plány nemá. Je celkom samotárska. Gaudi nie. Aj to zohralo určitú úlohu v ich rozchode. Spolu s ďalšími problémami, nad ktorými nemalo cenu dumať.

Na kapitánskom mostíku zazrela Gunndís siluetu človeka. Zrejme to bol Hróbjart, kapitán, ktorý ju zobudil telefonátom a ponúkol jej účasť na výprave. Stručne jej povedal, že loď má trinásťčlennú posádku: šesť lodníkov, troch strojníkov, troch kormidelníkov a jeho. S ňou ich bude štrnásť. Majú namierené do Breidafjördu, pretože krdle huňáčikov práve tiahnu na západ. Spýtal sa jej, či má platné osvedčenie z bezpečnostného školenia pre lodné posádky, a Gunndís prisvedčila. Potom chcel vedieť, či zvládne doraziť na palubu do hodiny. Opäť odpovedala kladne, hoci trochu menej presvedčivo. Žiadne ďalšie otázky nenasledovali, kapitán jej iba vysvetlil, odkiaľ loď vypláva. Gunndís vyskočila z postele, nahádzala veci do tašky a vybehla z domu. Cesta z Breidholti do Grindavíku trvala štyridsať minút, takže musela byť zbalená v priebehu desiatich minút. Preto si určite niečo zabudla, to najdôležitejšie si však hádam vzala. Kefka na zuby, náhradné oblečenie a set nožov, bez ktorých sa pri práci nezaobišla.

Gunndís schovala telefón do vrečka a preliezla cez zábradlie na palubu. Taška cez plece jej vychyľovala ťažisko, takže takmer strátila rovnováhu a zrútila sa medzi loď a mólo. Medzera nebola taká

široká, aby prepadla až do vody, no mohla by sa zraniť, možno si dokonca zlomiť nohu. Keby ju musela odviezť sanitka, iste by sa to hneď rozkríкло a na ďalšiu pracovnú ponuku by potom čakala veľmi dlho, možno by sa nedočkala už nikdy. Preto si vydýchla, že nehode unikla a že si jej nemotornosť nikto nevšimol. Paluba bola ľudoprázdna. Inak však prázdna nebola. Najrôznejšie vybavenie, cievky, reťaze, žeriavy, navijaky a stožiare tvorili bludisko, ktorým sa musela preplieť, aby sa dostala k dverám do podpalubia.

Len čo vstúpila dovnútra, otvorila sa pred ňou chodba, z konca ktorej začula hlasy. Vykročila tým smerom, pretože hľadala niekoho, kto by ju mohol doviesť k jej kajute, aby si tam odložila batožinu, a potom ju odprevadiť ku kapitánovi.

V miestnosti označenej ako šatňa sedeli štyria muži. Priestor zjavne slúžil nielen na prezliekanie do pracovných kombinéz s helmami, ale zároveň aj ako komora na odkladanie najrôznejších drobností, salónik a fajčiareň. Keď sa Gunndís objavila vo dverách, prítomní vzhliadli, podľa všetkého im však bolo celkom jedno, že sa k posádke pridala žena. Síce sa nepredstavili, ale privítali ju na palube. Potom len sedeli a pokračovanie konverzácie nechali na ňu. Keď sa spýtala, či by jej mohli ukázať jej kajutu, najmladší z nich vstal a ponúkol sa, že ju tam odvedie.

Na tejto lodi Gunndís nikdy predtým nebola, a hoci veľa vecí vyzeralo povedome, nezdalo sa jej nič úplne rovnaké ako na lodiach, na ktorých sa už plavila. Jedno s nimi však spoločné mala. Bohužiaľ. Vzbudzovala v nej klaustrofóbiu. Gunndís vedela, že ak ju nepotlačí hneď v zárodku, zachváti ju nakoniec pocit, že nemôže dýchať. Preto sa usilovne snažila zaplašiť predstavy, ako sa chodby plnia vodou, loď sa prevracia na bok alebo sa v podpalubí šíri požiar. Už len pri tom pomyslení sa jej nebezpečne zrýchľoval tep a musela sa veľmi ovládať, aby pred kolegom nedostala záchvat úzkosti. Osvedčilo sa

jej myslieť na to, že na tom zďaleka nie je najhoršie. Nepracuje v ponorke ani vo vesmírnej lodi, kde je posádka ešte oveľa zraniteľnejšia ako na mori.

Takže všetko bude v pohode. Samozrejme, že všetko bude v pohode. Také námorné nehody, aké ju prenasledovali v myšlienkach, už na Islande v podstate patrili minulosti. Zhlboka sa nadýchla a pomaly vydýchla. Cítila, ako sa jej po tele rozlieva pokoj a srdce jej prestáva divoko bušiť. Bol to taký skvelý pocit, že by sa od radosti najradšej rozosmiala, mala však obavy, že by ju mladík svižne vykračujúci pred ňou považoval za blázna.

Aby zabezpečila, že sa úzkosť nevráti, sústredila sa na okolie. Pozrela si sušiak na pracovné rukavice zavesený na stene pri vchode na spodné poschodie. Na drevených kolíkoch boli nasadené tuhé vodotesné rukavice a výsledok pripomínal umelecké dielo. Tučné prsty sa ťažkovali do priestoru a Gunndís dúfala, že nájde aspoň jeden pár menšej veľkosti. Zajtra si bude musieť vziať rukavice rovnako ako ostatní, pretože lodný kuchár nemá na starosti len varenie. Síce vychádza na palubu posledný a odchádza prvý, aby posádka nehľadovala, inak sa však musí do rybolovu zapojiť.

Zamierili dolu úzkymi strmými schodíkmi so zábradlím po oboch stranách. Bez neho by bol zostup náročný aj pre cirkusových artistov, keď sa loď hojdá na vlnách. Potom pokračovali chodbou s kajutami a mladík sa zastavil pri dverách uprostred. Gunndís si pomyslela, že jej zrejme praje šťastie. Obávala sa totiž, že skončí až na konci chodby, kde je najviac počuť hluk motora. Z trpkkej skúsenosti vedela, že keď v tmavej kajute pod hladinou mora nemôže spať, má do jej hlavy úzkosť voľný prístup. Vlastne sa sama čudovala, že ten boj už dávno nevzdala a nezavesila námorníctvo na kliniec. Keď v školskej jedálni krájala zeleninu na ďalší zdravý pokrm pre deti, ktoré by najradšej jedli len pizzu, žiadne záchvaty paniky jej nehrozili.

Mladík otvoril dvere, vstúpil dovnútra a rozsvietil. „Toto je kajuta nášho kuchára. Nášho stáleho kuchára. Dúfam, že vám tu nebudú prekážať jeho veci.“ Ukázal na spodné lôžko poschodovej postele. „Posteľ je čisto oblečená. A v kúpeľni sú čisté uteráky.“

Gunndís vďačne prikývla a usmiala sa. „Výborne. Ďakujem.“ Preletela kajutu pohľadom a zistila, že tam nezostalo veľa vecí. Pár kníh, notebook, herná konzola a malý závesný televízor. Na stolíku ležali papiere, ktoré chcela schovať do zásuvky pre prípad, že by obsahovali nejaké citlivé alebo osobné informácie. Všimla si aj tašku zo supermarketu a dúfala, že sú v nej len malinovky a sladkosti, nič, čo by sa mohlo pokaziť. Alebo čo by už bolo pokazené. Inak bola kajuta uprataná, neprítomný kuchár nenechal na podlahe žiadne špinavé ponožky ani odpadky. Gunndís odložila tašku vedľa poschodovej postele. „Mohli by ste ma zaviesť ku kapitánovi? Mala by som mu dať vedieť, že som tu.“

„Určite už o vás vie. Ale jasné, môžeme za ním zájsť.“

Keď za sebou Gunndís zavrela, uvedomila si, že nedostala kľúč. Dvere neboli zamknuté, keď ich kolega otvoril. „Máte kľúč? Alebo kde si ho mám vyzdvihnúť?“

„Aha. Myslím, že žiaden kľúč nie je. Kajuty nechávame odomknuté.“ Rozpačito uhol pohľadom. „Tu sa nemáte čoho báť.“

„Samozrejme. Nevadí.“ Gunndís si vyčítala, že s tým vôbec začínala. Mala sa radšej opýtať kapitána. Ten trávil väčšinu času na mostíku a s posádkou sa veľmi nerozprával. Teraz sa určite rozkríkuje, že sa bojí, aby jej v noci niekto nevliezol do postele.

Mladík sa usmial. „Som Logi. Zabudol som sa predstaviť. Pracujem ako lodník.“

Opätovala úsmev a podala mu ruku. „Gunndís.“ Obávala sa zbytočne, ako zvyčajne. Mladík pôsobil úprimne a sympaticky, nevyzeral ako niekto, kto má vo zvyku ostatných ohovárať.

Potriasli si rukami a chvíľu rozpačito postávali, kým Logi vykročil a Gunndís ho nasledovala. Cestou ku kapitánskemu mostíku jej ukázal kuchyňu i jedáleň a ona si ich umiestnenie vryla do pamäti. Loď síce nebola vyslovene obrovská, no úzke chodby a najrôznejšie miestnosti ju miatli. Keď bude čas začať variť, mala by svoje pracovisko hneď nájsť, a nie sa motať po chodbách a zúfalo ho hľadať.

Na kapitánskom mostíku, naopak, nebolo tesno ani trochu, ocitli sa v rozľahlom priestore s oknami na všetkých stranách. Práve teraz však von veľmi nevideli, pretože bola tma a okná pokrýval nános soli. Okrem dvoch kapitánskych kresiel a rozmernej prístrojovej dosky tam stála sedacia súprava, dva písacie stoly a komoda s množstvom zásuviek. A úplne všade boli monitory, z ktorých každý mal svoju vlastnú funkciu: buď dovieš loď v poriadku do cieľa, alebo vyhľadávať pod hladinou ryby.

Kapitán sedel pri stole chrptom k nim a sústredene čosi sledoval na jednej z obrazoviek. Logi si odkašľal. „Dorazila tá kuchárka na záskok. Chcela by sa vám predstaviť.“

Gunndís zamrzelo, že ju uviedol tak formálne. Neprišla predsa za kapitánom preto, aby sa mu predstavila ako nejaká hlava štátu vo výslužbe. Chcela sa mu len ohlásiť pre prípad, že by na ňu čakal s vyplávaním. Keď sa k nej otočil, podarilo sa jej rozladenie skryť za úsmev. Už dávno si musela priznať, že má sklón nechať sa ľahko rozhodiť niečím úplne nepodstatným. A že v živote nemôže vždy všetko prebiehať do bodky podľa jej predstáv. O tom sa presvedčila už mnohokrát.

„Vitajte. Ospravedlňujem sa za to náhlenie a ďakujem, že ste všetko nechali tak a prišli.“ Kapitán jej pevne stisol ruku. „Ako viete, som Hróbjart. Telefonovali sme spolu.“

Prehodili ešte pár zdvorilostných fráz a potom jej kapitán oznámil, že o chvíľu vyplávajú z prístavu a k lovisku dorazia krátko

popoludní, pokiaľ všetko pôjde podľa plánu. Raňajky by mali mať hotové okolo ôsmej a obed predtým, než začnú rozhadzovať siete. Pokiaľ k tomu teda vôbec dôjde. Predpoveď počasia sa zhoršuje a vyhliadky sú neisté. Možno bude potrebné prácu odložiť na nedeľu, no aj tak bude posádka, samozrejme, musieť jesť. Nakoniec dodal, že nemá potuchy, aké zásoby kuchár objednal, ale že mraznička aj špajza by mali byť plné a Gunndís si už bude musieť nejako poradiť.

Do prípravy raňajok zostávalo ešte niekoľko hodín. Gunndís chcela padnúť na posteľ, predtým sa však chcela ešte pozrieť, čo ponúka špajza a mraznička, aby mohla počas zaspávania vymýšľať jedálny lístok. Dúfala, že vďaka tomu sa na povrch neprederú úvahy o rôznych katastrofách, ktoré by sa mohli prihodiť.

Logi šiel do kuchyne s ňou, hoci ho uistila, že do kajuty trafí. Zrejme sa sám povolal do funkcie sprievodcu a bral ju vážne. Zatiaľ čo skúmala zásoby, podrobne sa jej vypytoval na všetko možné. Odkiaľ je, na akých lodiach sa už plavila a či pozná kuchárov, s ktorými sa v rôznych posádkach stretol. Keď vyčerpал také všeobecné otázky, začal sa zaujímať o osobnejšie veci. Je vydatá? Má deti? Koľko má rokov?

Na všetko mu svedomito odpovedala. Zo spomínaných kuchárov poznala len málokoho, no zato mohla hrdo vymenovať lode, na ktorých už pracovala. Prezradila mu, že je rozvedená matka a má čerstvých dvadsaťosem. Potom došlo na otázku, ktorú nemala v obľube. Napadlo jej, či si nemá radšej niečo vymyslieť, než aby mu oznámila skutočný dôvod, prečo sa rozhodla stať sa lodným kuchárom. Síce sa bála, že ju Logi zaplaví ďalšími otázkami, nakoniec sa však odhodlala odpovedať pravdivo: „Môj otec bol kuchár. Varil na lodi. Vždy som chcela ísť v jeho stopách.“

Dopadlo to presne tak, ako očakávala – v mladíkovi sa prebudila zvedavosť. Pochopil, že zrejme našli spoločnú tému. „Nepoznám ho? Ako sa volá?“

„Nie, to určite nie. Už nežije. Umrel pred rokmi.“ Mierne sa pousmiala, no vzápätí stisla pery. O otcovej smrti sa s kolegom rozprávať nechcela. „Nechal váš kuchár niekde rozpis jedál?“

Logiho zrejme tiež potešilo, že zmenila tému. O strate, žiali a smrti sa s cudzím človekom nechcel baviť nikto. „Neviem, možno.“ Ukázal jej zásuvku pod kuchynskou doskou, kde si kuchár schovával rôzne papiere. Gunndís ju otvorila a prehrabala sa v jej obsahu, rozpis však nenašla. Len účtenky a letáky od rôznych dodávateľov.

„Myslím, že v skrinke sú nejaké recepty, ak vám to pomôže.“ Logi sa zohol, otvoril jedny dvierka a podal jej knihu. „Tuším, že jedlo z tejto kuchárskej knihy mali všetci najradšej.“

Gunndís si knihu vzala a zahľadela sa na povedomú obálku. Keď sa jej v hlave vynorili horkosladké spomienky z čias, keď mala desať rokov, zovrela jej srdce. Pred osemnástimi rokmi darovala rovnakú knihu otcovi pod stromček, aby mohol námorníkom chystať samé dobroty. *Varíme pre plný stôl – hostina pre hladných stravníkov.* Knihu sama vybrala, zabalila a potom napäto sledovala, ako otec darček rozbaľuje. Dokonca bola taká nedočkavá, že mu obsah balíčka prezradila ešte predtým, než stihol zložiť papier.

Bol to posledný vianočný darček, ktorý mu dala. Mesiac po Vianociach zomrel. Gunndís by najradšej zavrela oči a knihu objala, no, samozrejme, neurobila to. Nemala záujem sa s niečím takým zverovať Logimu, hoci vyzeral sympaticky. Navyše to bola len náhoda a tento výtláčok knihy nemal s jej otcom nič spoločné. Rovnako ako cigarety Winston, ktoré jej ho pripomínali zakaždým, keď ich niekde zazrela.

„Najviac nám skoro všetkým chutí viedenský rezeň. S praženou cibuľkou,“ usmial sa Logi.

Gunndís jeho komentár uvítala, pretože ju vtiahol späť do prítomnosti. „Rezne by som hádam urobiť mohla. Myslím, že som

v mrazničke videla teľacie a trochu ma to prekvapilo. Teraz je mi to jasné.“ Otvorila knihu, aby vyľadala recept. List sa vrátil na titulnú stranu a Gunndís ustrnula.

Na prvej stránke knihy bolo ručne napísané:

Oteckovi,

aby si mohol námorníkom chystať samé dobroty.

Tvoja Gunndís

Zatočila sa jej hlava a mala pocit, že sa jej to len zdá. Knihu, ktorú mu v desiatich rokoch dala na Vianoce, si jej otec zobral so sebou na svoju poslednú plavbu. Na loď, ktorá sa potopila a celá jej posádka zahynula.